

Псэүплэхэр арагъэгъотыгъэх

**Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ипшъэрыйлъхэр
пІэльэ гъэнэфагъэкіэ зыгъэцкіэрэ Къумпыыл Мурат
тыгъуасэ Мыекъопэ районым щылагъ. Поселкэу
Тульскэм щашыгъе къатищэу зэтет унэу фэтэр 21-рэ
зыхэтым икъызэүхын фэгъэхъыгъе мэфекі зэхахъэм
ар хэлэжьагъ. Зянэ-зятэ зимыгъэжъхэм ашыщхэу
чэзыум хэтыгъэхэм мы мафэм псэуплэ сертификатхэр
аратыжыгъэх.**

Федеральна ыкли чыпіле хәб-зэгъятулгъәхәм яғындаңынан кызылдыхъельтигъау, зянә-зятә зимыл-Іәжкхам мы унәм хәт фәтер-хәр атырагошыагъ. Псөолъакләр аужыре шапхъәхәм адештә, зе-рифешуашшәу зэтегъәпсыхъағъ. Зянә-зятә зимыл-Іәжкхам ыкли альтипъән зышъխащымытыжъ-хәм апае 2016-рә ильесым мыш-фәдә уни 2 күә ашыгъ. АР-м и Лышкхәе ишшәрлыгъхәр піз-лье гъенәфагъәккә зығъәцаклә-рәм иләпшіләгъуккә охтае кәккым күккүшті фәтерләрбен зекет яша-

нэрэ унэр муниципалитетын щагъэуцугь. Джы унищыр зыхэхьэрэй район цыкlu гъэпсыгээ хүүгээ. Фэтэрхэм ящэфын пэлүхээгээ ахьщэр республике бюджетын къыхахыг.

Гушшоғъ зэхахъэм хэлэжь-
гъэх АР-м и Къэралыгъо Со-
вет — Хасэм и Тхъаматэу Влади-
мир Нарожнэр, министрэхэм
я Кабинет хэтхэр, Мыекъопэ
районым иадминистрацие ипа-
щэу Алексей Петрусенкэр, псэ-
уплэ зэрлатыщхэр, нэмыхэрэй.

(Икъях я 2-рэ н. ит).

Сомэ миллион 337-рэ Къыхагъэкъыгъ

Мыекъуапэ игъогухэм ягъ-
кІэжкын пае Адыгейм ихэб-
зэ 1988хъэтетхэм 2017-рэ иль-
сым сомэ миллион 337-рэ
къыхагъякыыгь.

Аш щыщэу сомэ миллион 200-р къэлэ гъогухэм ягъэцкэлжын, миллионы 137-р Шэуджэнным ыці зыхыре урамым төлөткүйгэ лъэмидж зэпрырыкын піэм игъэкіэжын ухыгъэнным аялуга хъашт.

2017-рэ ильэсэям ижихъэз льэмүджымрыклохэурагъэжьеэжыщт. Изыт зэрэдэигчэем, тхъамыклагъохэр къыщыхунхэ зэрилъэкйыщтим япхыгъэу 2016-рэ ильэсэям ишэклогъумазэарзэфашыгь. Лъэмүджымметрэ480-рэ фэдизикъыхагь. Лъэмүджыр агъэцэкйэжызэ,арзээыгхырэпкъэухэр агъэптийтых,бетонкэгъэкьонхэр зыпкьрагъеуцожыщых,асфальтырзэблахьущт,льэсъогухэр зэтырагъэпсихъащых,остыгъакхэртырагъэуцощтых.

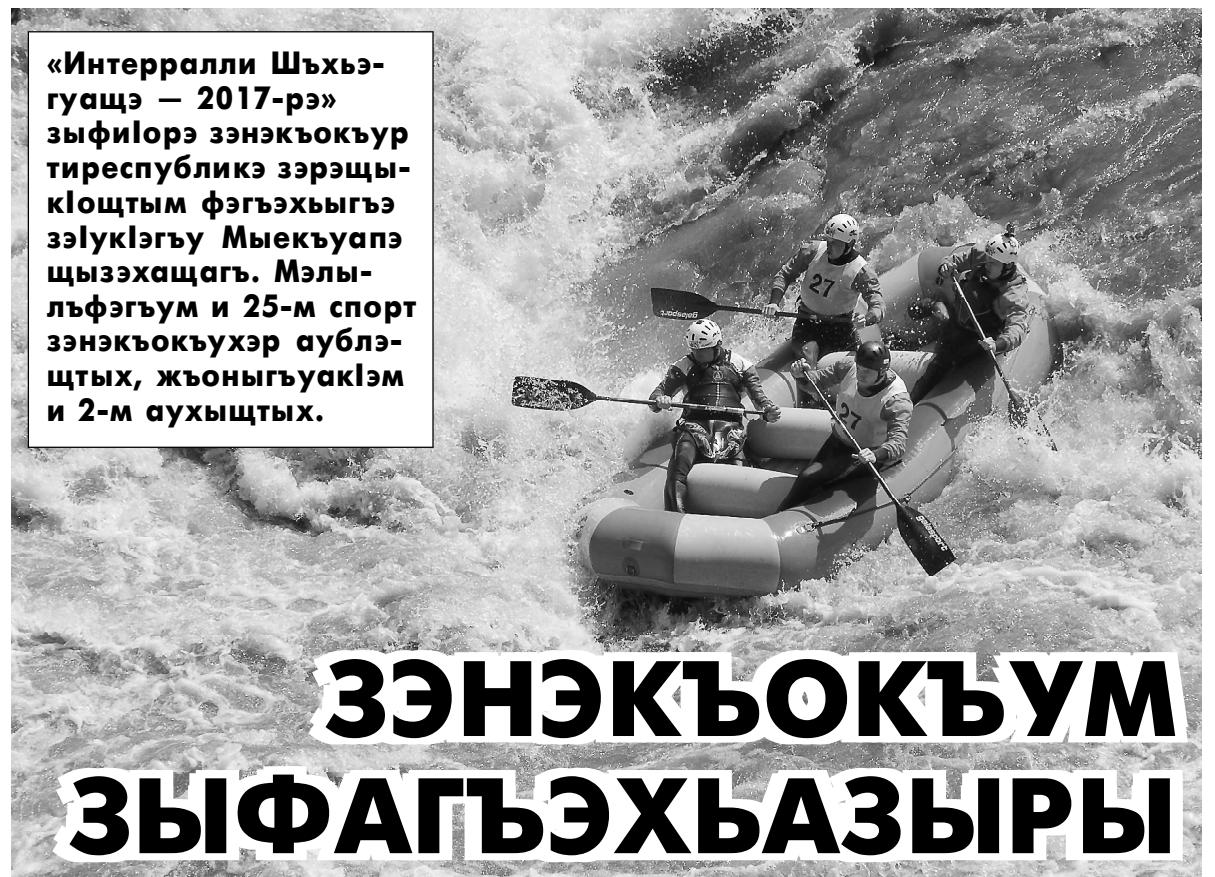
транспортның, унә-коммуналь-
нэ ықли гъогу хъызметымкіл
и Министерстве илоғыштахам
гъәцәк! Жаңынхэр зынықоре
льжаным автотранспортю лъә-

тээвэрланын автотранспортрыг тээврэхийн
мыдхжым зэрэрыклоо шыкылэу
кыхахыгъэмкээ адыгиргэштаг-
тээп. Адыгейим и Лышьхэе ип-
шишьрлыгхэр піэтьэ гъэнэфагъекээ
зыгъэцаклэрэм цыифхэм ящы-
нэгъончагъеэ кынделтыгтээгэн,
псөолъешынымкээ піальэу,
шапхъэу щылхэм адиштэу іоф-
шлэнхэр дэгьюу зэхэшгэээн зэ-
рэфааем анаа тыгаригъэдэгэй.
Адыгэ Республикаем и Лышьхэе
ипшишьрлыгхэр зыгъэцак-
лэрэм Мыеекуапэ имэрэу
Александр Наролиним ыгу кын-
гъэцкыжыгыг тьюогухэм ягъэцэ-
кляжын къэлэ хэбзэ یашхьээ-
тетхэм рапхуухэе зыхыкэ цыиф-
хэм яшшошхэр кындалтыгтэн
зэрэфааер.

Джащ фэдэу 2017-рэ иль-
сым сомэ миллионы 100-м ехү
щагухэм, сомэ миллионы 10
фэдиз лъэрсрыкло зэпүрүкылэ-
хэм язэтэгжээсэхьан аялва-

ИНТЕРРАЛЛИ ШЪХЪЭГУАЩЭ – 2017-рэ

«Интерралли Шъхъэ-
гуашэ – 2017-рэ»
зыфиорэ зэнэкъокъур
тиレスпубликэ зэрэцши-
клощтым фэгъэхьыгээ
зэйукIэгъу Мыеекъуапэ
щызэхашагь. Мэлти-
льфэгъум и 25-м спорты
зэнэкъокъухэр аублэ-
щтых, жъоныгъуакIэм
и 2-м аухыштых.

ЗЭНЭКЪОКЪУМ ЗЫФАГЬЭХЪАЗЫРЫ

Зэнэкъокъум исудья шъхъаlэу Петр Карьяновым кызыэрэтиугъэу, Урысыем изэлүкIэ гъухэр гъогогъуитlо клощтых. Нэбгыри 4-р ыкын нэбгыри 6-р псы спортым шъхъафэу щызэ нэкъокъущтых. Рафтингымkэ Адыгэ Республика мизэнэкъокъу гъэшlэгъон хъущтэу зэхэ щаклохэр мэгугъэх.

дэжь щызэүкіәштых. Мэлыльфэгъум и 29-м, жъоныгъуакәм и 1-м зэүкіәгъухэм ахэлэжьештхэм судьяхэр нахь алтыпплэштых. Teklo-ныгъэр кыыдэзыхыре командэхэр Европэм изэнекъокъу хэлэжьештых.

САХЬИДЭКЬО Нурбай.
Сурэтым итыр: **псы спортымкэ зэlykэгүхэр**

IOF ЗИШЭРЭР ИЛЛЬСИ 115-РЭ МЭХЬУ

Гъэхъэгъэшүхэр ышыхэзэ ыпэкіэ лъекуатэ

ПшэдэкІыжъэу ыхырэмкіэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІ обществэу «Питейный дом» зыфиорэм Іоф зишиэрэр ильэси 115-рэ мэхъу. 1902-рэ ильэсүм ар Мыекуапэ къышызІуахыгь ыкІи лэшігъум ехъум хэхъоныгъэхэр ышыхэзэ ыпэкіэ лъыкІотагь. Мэфэкіым ехъулІэу хызмет-шаптэм тышылагь, аш ишацэу Хъашыр Аскэр гушыІэгъу тыфхъуугь.

— Джыре уахтэм ехъулІэу заводын нэбгырэ 250-мэ Іоф щаші, ахэр зэкі Урысыем иціфых, зэкі иціфых, зэкі пломи хүнэу Адыгейим щэпсэух. Къидэгъекырэр түдгээкынымкіэ тикъэралыгьо ишъольыр зэфэхъем ыкІи дистрибутор инхэм

**Пашэм къизэрэтиуагъэмкіэ, предприятием игъэ-
кіэжын мы аужыре ильэси 10-м ехъум сомэ мил-
лион 250-рэ фэдиз пэуагъехъагь. Ильэсэу тызыхэ-
тим жъоныгъуакІем ехъулІэу итальянскэ шыкІ-
хэм адиштэрэ линие тедзэхэр кІэу агъэпсыщых,
оборудованием ишэфын сомэ миллион 50-м ехъу**

шъхъафхэм ашыіэ нэбгырэ 250-рэ фэдиз іэпүїэгъу къыт-
фэхъу. Гурит лэжваплкэр сомэ мин 18-м клахъе. Ильэси 115-
кіэ узекіэбэжымэ къизэуахыгъэ заводын «Питейный дом»
зыфиорэ цэр фуасыгъагь, ар къизэтдэгъэнэжын, хахъохэр
едгъэшын гухэль тидач ыкІи ар къыдэхъуульуу сэлъытэ, —
ело Аскэр.

Предприятиер аужыре шапхъэхэм адиштэу зэтэ-
гъэпсыхъагь, Италием ыкІи Германием къацыда-
гъекыгъэ оборудование щагъафед.

пэуагъэхъагь. Ильэсэу тызыхъетм жъоныгъуакІем ехъулІэу итальянскэ шыкІхэм адиштэрэ линие тедзэхэр кІэу агъэпсыщых, оборудованием ишэфын сомэ миллион 50-м ехъу пэуагъэхъащ. Аш даклоу заводын иархитектурнэ тепльэ зэблэхъуугъэ мыхьоу игъэцэ-
кіжыни рагъеклокы, 2017-рэ ильэсүм ыкІем нэс аш сомэ миллион 20-м клахъеу тырагъекодэшт. Заводыр зычлэт унэр архитектурэм исауггэтэу щыт, арышь, аш изэтгээпсыхъан, игъэцэкіжын бгъенажэ зыхъукіэ бэ къидэплытэн фаер.

— Аужыре шапхъэхэм адиштэрэ линиехэр гъэпсыгъэхэ зыхъукіэ, къидэгъекырэм хэдгэхъон, бюджетым идгэхъэрэ хэбзэлаххэр нахьыбэ тшын амал тиэшт. 2016-рэ ильэсүр пштэмэ, акцизым къыкілкорэ хэбзэлахь сомэ миллиарди 2 бюджетым идгэхъагь, мы ильэсүм а пчагъагь фэдитлум ехъукіэ нахьыбэ тшын гухэль щыл. Блэкыгъэ ильэсүм декалитрэ миллион хьоу къидэгъекыгъэр бэшэрбхэм арткагъ, мы ильэсүм а пчагъэр миллионы 2-м нэдгээсүйт, — къеуатэ предприятием ишацэ.

ГушыІэгъу тызфэхъуугъэ Іоф шапхъэхэм къизэрэтауагъемкіэ, заводын ыпекіэ илгээ архитектурнэ тепльэм къыфэгъэзжыгъэным епхыгъэ унашью ашыгъагь зэгъусэхэу зэдштагь. Псэуальяр архитектурэм исауггэтэу зэрэштыр

къыдалытээ, аш изэтгээпсыхъан дизайнерхэр, архитекторхэр къыхагъэлажъэх. Урысые Пачыхъэр зышыІэгъэ лэхъаным зэрэштыгъэм фэдэу къизэтгэрахъэнэжынэу ары зэргэгэнафаэрэр.

Заводын шыон зэфэшхъаф-

— ыпшэкіэ къызэрэсчла-
гъээ, къидэгъекырэр саты-
шыпіэ инхэм ашылутэгъекы. Тэркіэ анахь шхъаэр щэфаклохэм типродукции зэршээр, осэшу къызэрэфашырэр ыкІи агу зэрэрихъырэр ары. Джыре уахтэм маркетингым бэ

**— Джыре уахтэм ехъулІэу заводын нэбгырэ 250-
мэ Іоф щаші, ахэр зэкі Урысыем иціфых, зэкі
иціфых, зэкі пломи хүнэу Адыгейим щэпсэух. Къидэгъекырэр
түдгээкынымкіэ тикъэралыгьо ишъольыр зэфэ-
шъхафхэм ашыІэ нэбгырэ 250-рэ фэдиз іэпүїэгъу
къытфэхъу.**

хэр къидегъекыих, ахэр зыхашыкыхэрэр Къэбэртэе-Бэлькэр Республиком, Ставрополь краим, нэмыхи шольырхэм къаращи. Гухэльхэм ашыщ осэшко зиэшт продукциякэм икъидэгъекын егъэжэгъэнэр. Адыгейим исурэтышэу Тыгъуэ Руслан ишълаагъэхэр бэшэрэбхэм арткагъ, мы ильэсүм а пчагъэр миллионы 2-м нэдгээсүйт, — къеуатэ предприятием ишацэ.

ГушыІэгъу тызфэхъуугъэ Іоф шапхъэхэм къизэрэтауагъемкіэ, заводын ыпекіэ илгээ архитектурнэ тепльэм къыфэгъэзжыгъэным епхыгъэ унашью ашыгъагь зэгъусэхэу зэдштагь. Псэуальяр архитектурэм исауггэтэу зэрэштыр

тамэхэр, офисхэр іэкыб къэралыгъохэм къацыда-
гъекыгъэ оборудование щагъафед.

хэр пэлъэ гъэнэфагъекіэ зыгъэцкіэрэ Къумпіыл Мурат, АР-м и Правительствэ тафэраз, «тхъашууэгъэсэу» ятэо. Мыш тыкъыщмыуцу ыпекіэ тилыкіотэн, тиоффшэн джыри нахь шуагъэ къытэу зэхэттэн гухэль ти. Ар зэшхэгъэ зэрэхүүтэй сицыхээ тель, — къытуагь Хъашыр Аскэр.

Заводын къидигъекырэр зыщырагъэхъорэ цехым иоффшэн зэрээхэшагъэр нэрылъэльту тэрхъууль. Пашэм къызэрэтиуагъэмкіэ, ар аужыре шапхъэхэм адиштэу зэтэгъэпсыхъагь, зэпыу имыІэу Іоф щаші. Чэш-зымафэм бэшэрэб мини 150-рэ фэдиз къыдэхъэки, мазэм а пчагъагь миллионы 4-м клахъе. Гэкіжынхэм ауж куачлэу, амалэу ялхэм джыри ахэхъоцт.

ТХЪАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Салиенкэм
тырихыгъэх.

ШЭНЫГҮЭХЭМ ЯКЬЭКҮАП!

Ильэс 20-кіл узекіләбжым гүшүйэу «репетиторствэр» Мыекүап непэ фэдэу игъэкотыгъэу щагъэфедэу щытыгъэп. Кіләеджаклоу ауж къинэрэм амал зэрийкіл кіләегъаджэр дейштыгъ, гъэц-кіл йаҳтедзэхэр ритыштыгъ, контролын Ioфшінным е кілүх зэфхыхысыж Ioфшінхэм гъельэшыгъэу ащ классым исхэм Ioф адишіштыгъ. А лъэхъаным обществэм зэфдэнгүэ нахь хэлъигъ, кіләеджаклоу ежь ыльэкиштим ны-тихэри кіләегъаджэхэри къыпкырыкышигъэх.

Etланэ «перестройкэм» ыууж титорствэм пыльхэм шхъяклава афэсмышлэу щытэп. Ахэр анахь кіләегъаджэ дэгүхэр арих, кіләеджаклом ышлэрэр нахь хэзигъэхон, шэныгүэ күүхэр езытынхэ зыльэкишт кіләегъаджэх. Ахэр, Мыекүап пштэмэ, щызэлъашлэрэ цыфых, алъекуацхэм ны-тихэри дэгьюу ашыгъуазэх. Бэрэ зеупчыжхэу къыхэкы «урсызэмкіл хэт анахышлур, пшэрэба?» алоу. Джэуапхэр гъэнэфагъэх, анахь дэгүхэм альекуацхэм къыралоу. Ау еджаплэм къычілкынкіл ильэситу илэу ари ахэм ауж узи-

хэм акілхажынымкіл ишүа-гъэ къэкшт. Арышь, ахъщэ уилеу амал уфехъущтмэ, ари шэныгүэм изы къекуаплэу бъяфедэн пльэкишт.

Цыфым ыгъотырэм ельытыгъэ хыакулах къэралыгъом ритын репетиторхэри ащ къыхиубытэнхэ зэрэфаер гупчэ телевидением къытэу бэрэ къихэкыгъ, ау къызэрежьагъэм фэдэуи къэбарыр мэкодыжы. Ар тэрэзынкіл хүн, къымытыгъуяа, зыгорэм къытэримыхыгъеу, хэбзэ Ioфшаплэм имылкуу ымыгъефедэу ежь сыйзэмкіл иунэ исеу къыгъахээрэм къэралыгъом илахь хихынкіл «мэукытэнкіл хүн.

Узегупшысекіл, репетиторствэм илоф тъашгыноы. Ащ ахъ-

микэм иапшъэрэ еджаплэ гъэсэнгүэ политикэмкіл ишэнгъэ-уштэктю университет илабораторие ипащэу Андрей Захаровын къызэроремкіл, кіләеджаклор ашьэрэ еджаплэм чэхъянэу репетитор игъусэу зызэргийхэзьырээм зыпари мыхъун хэльэп. Клалехэр ащ дэжь зэрэклохэрэм къегъельтагьо ашьэрэ гъэсэнгүэм цыфхэм уасэу фашырэр.

— Урысъем, адэр къэралыгъом афэдэу, ашьэрэ гъэсэнгүэ зилем эзлэж ашлажыкіл нахь щыб, — elo Захаровым. — Ны-тихэм япронт 70-рэй яилэл ашьэрэ гъэсэнгүэ зэригъэгъотынэу. Ащ къыхэкіл амалэу щылэр зэкіери агъедэ. Ахэм ашыщ дэгьюу еджэрэ клалехэм репетиторын ишлүүгъекіл зыкіл уштынным балл заулэ къыхэхон зэрильэкыщтыр.

Экспертхэм къызэроремкіл, репетиторхэр зызылхээр бэшлэгээ. Ау тапкэл ахэр ашьэрэ еджаплэм Ioф ашызышлэрэ кіләегъаджакльх. Гурьт еджаплэм къычілкырэр зычэхъащт эльытыгъеу ахэм зафагъацштыгъ. Ау зыкіл уштынир къызежьем, ашьэрэ еджаплэм икіләегъаджэу ныбжыкіл хэм Ioф адэзышлэрэ имышыкілэхъа хуугъэ. Гурьт еджаплэм Ioф щызышлэрэ кіләегъаджэхэм репетиторхэри ягүсэхэу альэкл къагъанэрэп зыкіл къэралыгъо уштынир рагъаджэхэрэм дэгьюу атынымкіл. Etланэ кіләегъаджакхэм якатегорие ауплъекуу зыхъукэ, рагъаджэхэрэм уштынхэр зерактугъэр къыдальтытэ, ащ ельытыгъеу лэжьаплэм къыхэхъо.

Арьшь, «хэта непэ репетиторыр?» — пломэ, ар нахьын берэмкіл ашьэрэ еджаплэм ипрофессорэп, ар зиоффшэн хэшшикыл хуулийн физиол кіләегъадж. Ау уштынхэр Москвага, Санкт-Петербург, Москов-

скэ ыкы Ленинград хэкухэм ашыкыуагъэхэм къызэрагъэльтэгъуагъэмкіл, репетиторхэм ашыщэу процент 11-р ары нылэп кіләегъаджэр. Проценты 10-р ашьэрэ еджаплэм икіләегъаджэр, процент 20-р студент, адрэхэм нэмьыкі сэнэхъатхэр ялэх.

Репетиторствэм пыльхэм хээрэй аукьюу тикъэралыгъо щалытэрэп, хыакулахы атыральхъэрэп. Адэр репетиторствэм тхъапша льатырэр? Уасэхэр зэтефыгъэх. Къэлешхөхэр пштэхэмэ, литературэр зэкіеми анахь лъапл, Москва зысихынчыр сомэ 1595-рэ, Санкт-Петербург — сомэ 1244-рэ. Урысъизмэр хыисалыр зэфдэх — сомэ 950-м къыщэгъягъа 1260-м нэсэ.

Москва нахь упчыжьэ къэс уасэр нахь макл. Гүшүйэм пае, Мыекүап пштэмэ, хыисалыр сомэ 350-рэ, тарихын сомэ 500, инджилызыбэр 500, уасэхэр ахэм ашлокыхэрэп. Ростов-на-Дону литературэр сомэ 300 — 400, урысъизмэр сомэ 350-м къыщэгъягъа 900-м щынэс. Астрахань урысъизмэр сомэ 250-м къыщэгъягъа 500-м клахэ. Хыисалыр — сомэ 300 — 400.

Ны-тихэм къызэроремкіл, ильеситүм къыклоц репетиторым иегъаджаклэ къыхэхъуагъэп. Уасэхэм зэкіем зыкайытэхэми, мы лъэнэхъомкіл ильес заулэкіл узаклэбжымэ зытэгъетм тетых. Репетиторствэм илоф зэхэммыфыгъе горхэм уашылкыл, ар шыпкыгъе зыхэль бизнесэу плытэн пльэкишт, ащ щилажьхээрэп лъэшэу зыфэсакыжых, сида пломэ мыхъункіл ээ цылээзилоклэ, «клиентхэр» пшлодыщтых. Ioф зидишлэрэ клалэм гъэхъацхэр ымышыхэмэ, репетиторыр «рынкэм» къыхэзьщтыр.

Репетиторствэр джы зэрэштым фэмьыдагъэми, ар зыщылэр бэшлэгээ. Къэралыгъуа-бэхэр репетиторствэм хыакулах тиральхъэшь блэхых, нэмьыкхэм ахэм Ioф щарагъашлэрэп, гүшүйэм пае, Кыбылэ Кореим е Камбоджэм Ioфыр ари зэрэшыгъэпсигъэх. Сингапур пштэмэ, ащ къэралыгъор репетиторствэм щыдээ, аратынэу ны-тихэм грантхэр афагъэшьуша, ахэм афэгъэхыгъеу къэбар жуугъэм иамалхэм къылута. Ныбжыкіл эхэм яшэнгъэхэм ахэхъонымкіл ащ ишлүүгъе къаклоу альти.

Арьшь, зы къэралыгъом алофыр ымыльгэгъу фэдэу зешы, адрэм мэхъанэ ритэу къеэты...

СИХЬУ Гощнагыу.

хан фаер, ащ блэкымэ чэзыум ухуцожышиштэп. Ахэр пасэу къыхахых, непэ зэрэлээжьышиш мыйдрэ купым ына-ла къытыредзэжы.

Ау кіләегъаджэу классым Ioф щызышлэрэм амал илэмэ ежь ригъаджэрэм шхъяафэй Ioф дишлэнэу ыштэрэп, фаеп, ахъщэ лихынкіл мэукытэнх. Аришь, ащ фэдэ «практике» щылэп пломи хуущт.

Сипсалэе тлэклу лакъырдыгъэ къысшүхэхъацхэм, репе-

Пэшборыгъэшъэу аты

Зыкіл къэралыгъо уштынир пэшборыгъэшъэу нэбгырэ 91-мэ аты. Ахэм ашыщэу тлур ари ны-Иэп мы ильесим еджаплэм къычілкырэр, адрэхэм зэкіеми блэкыгъэ ильесхэм къаухыгъэу ахэдэх атыжын амал зэрэлэр къызыфагъэфедэ.

Мы мафэхэм биологиер, физикэр, инджелизыбэрэ пэшборыгъэшъэу атыгъ. Ушэтихъэр Мыекъопэ лицееу N 8-м щыкыуагъэх. AP-м гъэсэнгүээр шэныгъэмрэзкіл иминистрэ ащ щылай. Уштынир рамыгъажээзэ Кіэрэшэ Андзаур Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетын истудентхэу

общественне лыпльяклоу мыш чэлхэм заулигъэкагь.

— Общественне лыпльяклохэм Ioфу ашэрэм мэхъанэхо ил. Шыуипшээрыльхэр зэрифэшьуша зэшшошухынх, шапхъэхэр зыукохэрэх къыхажьгуэшынх фае. Я 9-рэ юкы я 11-рэ классхэр къезуухыхэрэм шыпкыагь хэльэу

уштынхэр атынх, яшэнгъэхэм ялтыгъеу балхэр къахынхэр ари тинала зытэтийн фаер, — къыуагь мийнстрэм.

Уштынхэр зэрифэшьуша зэшшошухынх, шапхъэхэр зыукохэрэх къыхажьгуэшынх фае. Я 9-рэ юкы я 11-рэ классхэр къезуухыхэрэм шыпкыагь хэльэу

(Tikorr.).

УШТЫНХЭМ

АХЭЛЭЖЬЭШТЫХ

Адыгэ Республикаим икіләеджаклохэр гъэсэнгүэ идэгүгъэ зэгъэшлэгъэнэмкіл Лъэпкь уштынхэм мэлтыльфэгум и 11-м къыщегъэжьагъа 13-м нэс ахэлэжьэштых.

Республикэм иеджэпли 7 ахэр ашыкьоцтых: Кошхъблэ районымкіл еджаплэу N 7-м, Мыекъопэ районымкіл гурьт еджаплэм NN 1, 2, 8, 11-м, Шэуджэн районымкіл NN 2-м, 6-м.

Еджаплэм щарагъэхыре предметэу «Щылэнгүэ щынэгъончээным ыльапсэхэр» зыфиорэр ари

мы мафэхэм ауплъекууцтых. Я 6-рэ классхэм игъэкотыгъеу анкетированир ашыкьоцт. Я 8-рэ классхэм диагностическэ Ioфшіэн агъэцкілэшт.

Уштынным икілүххэр зэфахысыжьоцтых, ау ахэм яшшэрильхэрэп кіләеджаклохэр еджэнэм зэрэфэшагъэхэм изэгъешлэн ари.

Гъэтхэ мафэм ильэсыр егъашхэ

Теуцожь районым игубгъохэм мы лъэхъаным ашыжъот. Чыопсым икъинагъохэм апкъ къикы-кіЭ губгъо Йофшэнхэр тІэкіу ашызэтыхъағъ-хашъ, чыгулэжъхэм зы такъикы амыгъэхъау-лыеу, мэфэ ошыу къыххэкынхэрэм дэгъоу Йоф ашыз.

Джыры гъэтхэпэ мазэр къинхэгъэклагь Джэджэхъаблэ дэт фирмэу «Синдица-Агром» ичныгүлэжжыхэм ятрактор клоочиешхохэм культиваторхэр апышлагъэхэу губьом ихъэхэу зырагъажьэм.

хэр къаритыжыэ ялофшагъэхэр зыфэдэхэм тащегъэгүазэ Махьмудэ. — Бжыхъэсэ гектар 9444-у тилэхэм анахь охьтэшүхэм минеральнэ чыгъэшүхэмкі тяшүшлэгь. Гектар тельтытэу ежь чыгум ельтытэу

Джащ фэд, а лъэхъаныр ары Адыгэкъаэлэ укло зыху-
къэ щиль хъэсэшкор агъеушъэ-
быным, бжыхъасэхэм яшушэ-
гъэним зафежъэгъягъэхэр. Гъо-
бекъуаекъэ фермерэу Шхъэ-
лэхъо Мэдинэ апэрэ гектар
заулэм минеральнэ чыгъешу-
хэр зэрэлэкигъэхъягъахэр рай-
оным мэкъу-мэшымкъэ игъело-
рышланлэ ипащэу Хъэдэгъэлэ
Мэджыдэ къытиолгъагъ.

Чыгъешлоу тицкылагъэм фэ-
диз хъызмэтшланлэхэм ял. Ти-
бжыхъасэхэм язытет дэеп, та-
гъэрэзэ. Ау аш къыкырэп щы-
кълагъэ горэхэри щымылэхэу.

— Адэ непэ ехүулэү районным ичигуулэжхэм гэхтэй губгъю ювшэнхэр сыда зынагацсыгэхэр? Бжыхьасэхэу кымафэм кыхэкылжыгэхэм сыйдэуштэй адэлжьэхэр? Тыгэгзазэр, натрыфыр зыща-
я бий, мөн тэдээлэхэдээ энэхүү
— Мэдэждоо кынгынгаа.

— Адэ непэ ехүулэү районным ичигуулэжхэм гэхтэй губгъю ювшэнхэр сыда зынагацсыгэхэр? Бжыхьасэхэу кымафэм кыхэкылжыгэхэм сыйдэуштэй адэлжьэхэр? Тыгэгзазэр, натрыфыр зыща-
я бий, мөн тэдээлэхэдээ энэхүү
— Мэдэждоо кынгынгаа.

Бжыхасэр узыхэм, хъеңцэ-
плацэхэм, цыраужхэм ачы-
тыухумэнным тыфэхьазыр. Гек-
тар 500-м ехумэ уз зэфэ-
шхъяафхэр ахэдгээкодыкыны-
гэх. Цыраужхэр тибжыха-
сэхэм къахэмыкIэнным фэш-
тишикIэгье щэнаут зыхэль уц-

— Бжыхъасэхэмкіэ къезгъэжъэн, — тиупчіэхэм джэуап-тицкынко бе щоңалан ажлын учхэри къаштэяхэх. А йоштэз-ным фежъэгъэхэхэ хъызмэт-

шаптэхэри тиэх, апэрэ бжы-
хъесэ гектаришъэм ехъуми
уцыжъхэр ахагъэклюдикы-
гъах

— Бжыхъасэхэм ядэлжээн-кэ үе шошгынхэр анах дэгтэй-зыхызэхэцагъэхэм, джащ фэдэу икъу фэдизэу зыхыпы-мыйльхэм, ахэр зыгтэгжжохэ-рэм, игъом чыгыашуухэр алэ-кіэзымыгъахъэхэрэм ягугъу кытфэпшыгъэмэ дэгүүгъэ.

— Ләжыгъашко къэхъыжыбы гъэнүм фәш! бжыхъасәхәм яшүшләгъэнүм пымыль фермери, хъязмәтшапли тиәп. Хәти къыгурәо ләжыгъеу къахъыжырәри, ащ мылькоу къыкылаклорәри еж зәриунаер. Анах дәгъую минеральне чыгъашшухәр бжыхъасәхәм алекләзгъехъагъәр, ятлонәрәүи ядәләжъэн зыщырагъехъагъәр Юрий Петриевыр зипәщә фирмәү «Адыгейскәр» ары. «Агрокомплексым» ибжыхъасәхәр аප зәшүшләгъәхәм ашыщ. Ар щытхууклә зыфепләгъунәу щытыр иагроном шъхъаләу Шъы-

нахъю Азэмат. Фермерхэми гектар 800 хагъэкыгь. Ахэмэ анахъ хъупхъэр Шъхъэлэхъю. Мэгин

Ау зэклемэ яамалхэр зэфэ-
дэхэп. Джары игъом зэрифэ-
шьушаашу бжыхыасэхэм адэлэ-
жьен зымыльэкыгъэхэр зы-
кытилэхэр. Арэу щитми, къэ-
логъен фаер, мы юфыр уахь-
тэ илэу бжыхыасэм чыгъешшур-
ептынэу арэп, ежь коцым изы-
тет ельтыгъеу іекіэбгъэхья-
нэу щит. Щэч зыхэмэлыр
зэкэ тифермерхэми, тиахь-
зэхэль хызыметшап!эхэми
альэкл кызызрамыгъэнэщтыр
ары.

— Джы гъэтхэ лэжьыгъэм кыуфэдгъээн. Чыгу гектар тхъапша непэ ехъулэу гъэушъэбыгъаэр? Чылапхъэхэр екъуха? Чыгъашу, гербицидэу адыхашшульхъащтхэр ѿлаа?

— Тыгъэгъазэм ихэльхьагуу къесыгъ. Ар мыгъэ гектар 5200-мэ аацтыш! Эщт. Гъэрекло тилагъэр гектар 7000-м ехүү.

щтыгъэ. Нахь маклэ зыкітэшыгъэр севооборотымкэ къелурепышь ары. Тыгъэгъазэр зыщыдгъэбэгъоцхэ хъасажэр зэ дгъэушъэбыгъаҳэх пломи хеукъонигъэ хъущтэп — къенэжъыгъэр маклэ. Ләжъыгъэм ихэльхъан мы тхъэм-фэм ыклэм адэжь тыфежъяэт. Еутэклаг агрегатхэм аපэ итэу джыри ятлонэрэү чыгур агъэушъэбызэ чылапхъэр хальхъашт.

Натрыфыр гектар 800-м аштадгъэбэгъоцт. Чыгум игъэхъазырын механизаторхэм аяэпсынкэ. Тичылапхы, чыгъэштоу ыкыл гербицидэу дыхэтльхъащхэри хъазырых. Тэеклиу тыкызызэтезылажэрэр ти чыгухэр адрэ районхэм афэдэу псынкэу кызызэрэммыгүүшьыхэрэр ары. Ау ауж зыкъидгъэнэштэп, гъетхэ мэфэ ошүухэр зэрифэштуушаашэу кызызфэдгъэфедэхээзэ лэжыгыгэ бэгъуагъэ кызызэрэтхыыжыщтым амалэу ёшыл пстэухэри фэдгъэйорышшэштих.

Гектар 1300-м ехъу агъэхъазырыгъ

Теуцожь районымкің Джәдҗәхъаблә дәт фирмәү «Синдиқа-Агро» зығи Йорәр анахь щысәтхешиңІзу зичэзыу губбъю ЙофшІэнхәр зыышызәшІуахыхәрәм ашыщ. Джары ильәс къәс ягубгъохәр гъәбәжъульә зыкІәхъухәрәр, ләжыыгъешхүи къаҳыыжын зыкІа-льәкІырәри, ящытхуи районым имызакъую рес-публиқәми зыкІыша Йорәри.

Хъызмэтшаплэм ипащэу Кушьу Рэмэзан тиғээзет иныб-дджэгүшүү, «Адыгэ макъэр» илофышэ нэбгырэ 50-мэ ренэу къафыретхыкы. Аш къызэр-тиуагъэмкэ, ячыгулэжкхэр гъунэпкъаклехэр штэгъэнхэм фэлажьэх. Аш фэшыхыат непэ гъэтхэ губьо юфшэнхэр мы лъэхъаным зэрагъэпсынклехэр. Хэти ешэ кымрафэу къызэтынэкыгъэр зыфэдагъэр, аш къинигьоу чыгулэжкхэм къа-

Апэ бжыхъасэхэм яшIушIагъэх

хэр алэхлагъяхьаг. Гъэтхэлэ мазэм иапэрэ мафэхэм тэлкызэфабэм, гектар тельтийтэу аммиачнэ селитрэ килограмми 150-рэ атыратэлкүяаг.

Непэ бжыхъасэхэм ятепльэ дахэх хүгъэ. Ау джыри ахэм язьтэй нахышуу шыгъэным дэлажьэх, ятлонэрэу джыри гектар пэпчь чыгъяшуу килограмми 150-р ахальхьагь.

Грамми 150-р ахъльхвай. Мы ювшлэнэм иғъэцкілэн фэгъээзгэягъэхэр анах тракторист чанхэу, ильт къес бжыхъасэхэм адэлэжьеэрэ клалэхэу, яофис шъхьаල зыдэт Шытхъэлэ районым къикыгъэхэу Андрей Нестеренкэмрэ Александр Деренскэмрэ. Ахэм ювшлэнхэр чанэу зэшүаҳыгъах.

Гъэтхэ лэжкыыг гъэхэр гектар 1893-мэ ащаагъэбэгъо ѿтых

Тыгъэгъазэмрэ натрыфымрэ
зышагъэтысхьаштхэ хъасэхэм

къоюхээ мэлажьэх, явшье-
рыльхэр щытху хэлъэу агье-
цаклээ лоф ашэ. Аүщэу зэрэ-
зэдьрагяштэрэм ишүагъэкэ
гъэтхэ лэжынгъэхэр зыщагъэ-
тысхъащт чыгу гектар 1300-
ра фэпиз агъашчыбыгах

Тыгъэгъазэм и phын фежъагъэх

Фирмәм иагроном шъхьа-
Iәу Тыгъужъ Нурбый къы-
зәриуагъэмкәе, тыгъэгъазәм
ипхъын фежъагъэх. Ар зәшто-
зыыхъщхәр механизаторхәу
Лыбызу Аслъянрә Лъащә-
къо Хъазрәиләрә. Ясейлкә-
хәри, ятракторхәри дәгъую
зэтырагъэпсыхъагъэх, мине-
ральне чыгъәшшоу адыхаль-
хъаштхәри яләх. Тыгъэгъазәм
къыкілельтыкішт натрыф гек-
тар 1340-м ихэльхъани бә тे-
мышшәу фежъэштих.

Нэглигъор зыгъэхъазырыгъэр НЭХЭГ Рамэзан

◆ ШЬОЛЫРХЭМ ЯЗЭГУКГЭГҮҮ

ШЭЖКҮМ ЗЭФИЩАГЬЭХ

Шьолырхэм яфестивалэу Мыекъуапэ щызэхашагьэм Темир Кавказым щыпсэурэ льэпкхэм яныбжыкіхэр щызэулагъэх. Тарихым кыпкырыкыхээ, сэнаущыгъеу ахэлъир, спортымкэ яэпээсэнгъэ зэнекъокъум кыщагъэлъегъуагь.

Адыгэ Республикэм льэпкъ йоххэмкэ, Іекыб къэралыгъохэм ашыпсэурэ тильэпкъэгүхэм адыряэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкчи къебар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет иххаматэу Шхъэлэхъо Аскэр фестивалым хэлажъэхэрэм къафэгушуагь, ижыре льэпкъ джэгукіхэр щылэнгъэм кыщагъэлъегъонхэм зэрэптильхэм мэхъэнэ ин ритигъ. Зэхэцкэо купым ыцікіэ гъэхъагъэхэр ашынэу къяджагъ.

Мыекъуапэ игурыт еджаплэу Н 2-м фестивалыр щызэхашагь. Еджаплэм ипащхэм, Адыгэ Республика панкратионымкэ ифедерации зэхэцэн йохыгъохэр пешшорыгъэшшэу дэгьюо агъэцклатъэх. Адыгейимкэ шьолтыр об-

ществэу «Шэнэгъ» зыфиорэм икулыкүшэхери іепыгэгүү къафхуугъэх.

Республикэм панкратионымкэ ифедерации ипащуу Къэлэшъэо Аскар кызыэрэтигуагъэу, ныбжыкіхэм яшлэж зыкьеэгъээстгээнным шыкіеу илэр maklэп. Искусствамкэ, спортымкэ зэнекъокъухээ зянэнкъокъуагъэх. Льэпкхэм яижыре бэнакіхэр гъэшгэнонгъэх. Адыгэ бэнакіхэр нэмийк шьолтырхэм яхэм зэрэтекійрэр къэлэгъуагь. Клиачіемрэ кулаини гъэмрэ зэпхыгъэ-

Хэлэжъагъэхэр

Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэшшэ-Щэрджэсым, Чэчэнэм, Дагыстан, Краснодар краим, Адыгейим яныбжыкіхэр зэнекъокъуагъэх. Льэпкхэм яижыре бэнакіхэр гъэшгэнонгъэх. Адыгэ бэнакіхэр нэмийк шьолтырхэм яхэм зэрэтекійрэр къэлэгъуагь. Клиачіемрэ кулаини гъэмрэ зэпхыгъэ-

хэу чгэгум щызэнэкъокъух.

Нэбгыриту алырэгум кытхеягъ. Нахь псынкіеу зызыгъазэрэм, къенекъокъурэм ыльякохэм «ятхъон» зыльэкырэм теклонигъэр кызэрэдихырэм узыгъицштэгъ.

Хъураеу къагъечыхъагъэм нэбгыриту єуцошь, зэункыих. Гъэтхъыгъэм икырэм зэулагъуру шуахы.

Клиачіэр апсыхъэ

Іепшъэ зэгъэбэнүүр кызыэрэклую щитэп. Нэгъеуплэгъум

кыкылоц куачіэр, кулаини гъэр нахьышлоу зыгъэфедхэрэм тэклионигъэр фагъэшшуаша. Іапшъэр пытэу щиты, Іэнтэгүр стольм кытепхы зэрэмхъууштыр зэкіэм ашэ, ау къадэхъурэл. Псынкіеу хэкылпэ къэзигъотырэм куачіэр зэнекъокъум щыпхырещы.

Іапшъэр пытэу щитмэ, бэнэгум теклонигъэр кызыщдэпхынүүр нахь Іашшэх, ау псынкіеу угупшисэнүүм уфэмыхъазырмэ, гъэхъагъэ шишиныр йоф кызыэрэклоп.

Щэбзащэр мэбыбы

Щабзэмкэ псаагъэм тэбгъэфэнүүр, апе уишшиныр зэнекъокъуу кынин. Атлетикэ онтэгүм пышгэхэр эзүкгэлэх. Джэгүкіеу «Цэлдаор» бэмэ агуурихыгъ.

Адыгейим икомандэ медаль 47-рэ, Къэбэртэе-Бэлъкъарым 28-рэ, Краснодар краим 24-рэ кындахыгъ. Хъорэл Ислыам, Айди Мадиевыр, Пэрэныкъо Амир, Дмитрий Беловыр, Къайтыкъо Адам, нэмийкхэр яэпээсэнэгъэ къаахэштыгъэх. Адыгэ шхынигъохэр Іанэм афтырагъеуцихи, шэн-хабзэхэр кызызфалотагъэх. Зэхахьем щыуджыгъэх.

Сурэтхэр зэнекъокъум кызыщтэхыгъэх.

Зэхэзыщагъэр ыкчи кыздэзыгъэкырэр: Адыгэ Республика льэпкъ йоххэмкэ, Іекыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкчи къебар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шхъялэм игудаз: 52-49-44, пшъэдэкыржь зыхыре секретары: 52-16-77. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын йоххэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыкчи зэлъыгъэсикэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпшэлэнгъэшлэл, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырэр: ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкэ пчагъэр 4023 Индексхэр 52161 52162 Зак. 599

Хэутынүүм узшыкытхэнэу щит уахтэр Сыхытэр 18.00 Зыщыкытхэнэу уахтэр Сыхытэр 18.00

Редактор шхъялэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм игудазэр, пшъэдэкыржь зыхыре секретары

Мэшлээкъо С. А.

◆ ДЗЮДО

Мыекъуапэ ыуж Налщык

Адыгэ Республикэм дзюдомкэ изэнекъокъу Мыекъуапэ щыкыуагь. Яэпээсэнгъэкэе нахь къаахэшагъэхэр Адыгейим ихэшыпкыгъэ командэ хагъэхъагъэх. Лъэшхэм анахь лъэшхэр Кыблэм изэнекъокъу хэлэжъэштих.

Яонтэгүгъэхэм ялтыгъэу аперэ чыпшэхэр кыдээхыгъэхэм шуаштыгъэгъуазэ. Пашю Алый, кг 60, Николай Шаталовыр, кг 66-рэ, Лафышъе Ислыам, кг 73-рэ. Тренер-къэлэгъаджэр Нэпсэу Бисльян. Шъэоцыкъу Рустам, кг 81-рэ, тренер-къэлэгъаджэр Беданыкъо Рэмэзан, Кобл Якубэ ыцэ зыхыре спорт еджаплэ Р. Шъэоцыкъум зыщгэгъас.

Адыгэ Республика изаслучженнэ тренерэу Бастэ Сэлым зипшэ бэнакіохэу теклонигъэр кыдээхыгъэхэр: Владимир Ингушов, кг 90-рэ. Клирашынэ Рустам, кг 100, зэфэшхъяф онтэгъуэ зиэхэм якуп В. Ингушевым аперэ чыпшэхэр кыдээхыгъас.

Тренерхэр С. Бастэмэр Б. Нэпсэумрэ пэщэнгъэ зыдэхэрэхэе калэхэм Адыгэ Республика

публикэм ихэшыпкыгъэ командэхэм яэпээсэнгъэ зыщхагъэхъорэ спорт еджаплэ зыщгасэ, пащэр Кобл Заид.

Урысыем ихэшыпкыгъэ командахэм ахэтхэр, хэгъэгум изэнекъокъухэм медальхэр къаахэшдээхыгъэхэу Пашю Алый, Шъэоцыкъу Рустам, Шъэоцыкъу Айдэмыр, Тулпэрэ Айдэмыр, Бат Аскэр, фэшхъяфхэр Адыгэ Республика изэукигъуэхэм ахэзжагъэх, ахэр дзюдомкэ бэнэхэрэм щысэ афэхъух.

— Мэлтыльфэгум и 25 — 27-м Кыблэм дзюдомкэ изэнекъокъу Мыекъуапэ щыкыуагь. Йоньго мазэм Урысые Федерацием икэхэм зэукигъуэхэр Налщык щыкъоштих, — къитиуагь Адыгэ Республика дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ командэ итренер шхъялэр Бастэ Сэлым.

Сурэтхэр итыр: Пашю Алый (фыжхъяфхэр Адыгэ Республика дзюдомкэ теклонигъэм фэбанэ).

Нэктубгъор зыгъэхъазырхъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

